

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันกระแสโลกาภิวัตน์ สังคมจะมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันสูงมากตลอดเวลา ประชาชนจะต้องได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถ และศักยภาพในด้านต่าง ๆ อย่างพอเพียง จึงจะสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมนั้น ได้อย่างสมดุล ส่งผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาทั่วภูมิภาคของโลก โดยเน้นเรื่องคุณภาพของผู้เรียนเป็นประเด็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเรียนการสอน การพัฒนาการศึกษาจะต้องเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาทุกมิติอย่างเป็นองค์รวม การจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงการ พัฒนาพหุปัญญา UNESCO สรุปไว้เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา (Quality of Education) ว่าการศึกษา ที่มีคุณภาพจะช่วยเรื่องกำจัดความยากจน การศึกษาจะให้ความรู้ ให้วิชาชีพ ให้ทักษะวิชาชีพ แล้วเอาวิชาชีพนั้นไปทำมาหากิน ไปรบความยากจน เพราะฉะนั้นการศึกษาที่มีคุณภาพ จึงจำเป็น อย่างมาก

ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงนี้ คุณภาพการศึกษาเป็นสิ่งที่สังคมให้ความสนใจและ ห่วงใย สถานศึกษาจำเป็นต้องสร้างความเชื่อมั่นแก่สังคมว่า มีความสามารถในการจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพตามที่สังคมคาดหวัง สามารถจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงขึ้น และบรรลุตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ สำหรับประเทศไทย รัฐบาลได้มี เจตนารมณ์ในการปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ สังคมคุณภาพ และสังคมคุณธรรม โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 43 ว่า“.....บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐ จะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน.....” (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2543, หน้า 15)

จากการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มีเจตนารมณ์ให้รัฐบาล จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่บุคคลทุกคนอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ ดังนั้น พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงได้กำหนด เรื่อง มาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ในหมวด 6 เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพ การศึกษาให้ดำเนิน ไป เพื่อบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้น

การสร้าง ความมั่นใจให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้เรียนทุกคนต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยมีสาระสำคัญตามมาตรา 47 – 51 โดยสรุปดังนี้ ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน ภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้กำหนดเป็นกฎกระทรวง และให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยให้มีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก โดยให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษาตามคำร้องของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใด ไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุง แก้ไขเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 22 - 23)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มีผลให้สถาบันการศึกษาในประเทศไทยทุกระดับ และทุกสังกัด ต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของชาติ อันประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก โดยในส่วน of สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 (ราชกิจจานุเบกษา, 2546, หน้า 3 - 7) ตามความในมาตรา 47 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2546 ระบุให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ

จากสถานศึกษา มีความรู้ ความสามารถตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างเต็มศักยภาพ โดยให้ถือว่าระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องประกอบด้วย การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนา มาตรฐานการศึกษา การจัดทำแบบพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี การผุดงระบบการประกันคุณภาพ และกำหนดให้สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องดำเนินการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้

สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการตรวจสอบคุณภาพภายใน ทบทวนปรับปรุง โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐาน เพื่อให้เห็นร่องรอย หลักฐานของการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และใช้เป็นข้อมูลในการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีต่อนักเรียน ผู้ปกครอง สาธารณชน และต้นสังกัด โดยใช้การบริหารจัดการสถานศึกษาทั้งระบบ (Total Quality Management) เพื่อนำไปสู่สถานศึกษาที่มีคุณภาพทั้งระบบ (Total Quality School) โดยเน้นความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน พร้อมทั้งเน้นการป้องกันการผิดพลาดมากกว่าแก้ไขข้อผิดพลาด เพื่อเป้าหมายที่สำคัญคือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2544, หน้า 15)

ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอก ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งเป็นองค์การมหาชน ทำการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี เป็นภารกิจที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกับการประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้มีกลไก และกระบวนการตรวจสอบจากสังคม หรือชุมชนภายนอกสถานศึกษาอีกชั้นหนึ่ง ให้เป็นที่แน่ใจได้ว่าต่อแต่นี้คุณภาพการศึกษาไทยจะดีขึ้น หรืออย่างน้อยก็มีการติดตาม ดูแลกันอย่างจริงจัง ทั้งจากตัวสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่ได้รับการคาดหวังให้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของชุมชนและสังคม มีระบบหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญอย่างน้อย 2 ประการ ได้แก่ มีมาตรฐานตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมิน เป็นบรรทัดฐานรับรองคุณภาพการศึกษา และมีคณะผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับรองจาก สมศ. ทำหน้าที่ตรวจเยี่ยม รวบรวมและตรวจสอบข้อมูล หลักฐานวิเคราะห์ และจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาที่ตรวจเยี่ยม

ในสภาพปัญหาปัจจุบันและสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของไทยเปรียบเทียบกับนานาชาติแล้วเรายังด้อยลงตามลำดับ การกำหนดมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจึงจำเป็นที่จะพัฒนาระบบการศึกษาให้ดีขึ้น มาตรฐานการศึกษาเป็นเรื่องสำคัญ เพราะการศึกษาคือเครื่องมือหล่อหลอมทรัพยากรบุคคลของชาติ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่จะเป็นรากฐานแห่งอนาคตของสังคมต่อไป โดยจากการประเมินผลภายนอกของสถานศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาทราบว่าสถานศึกษาของตนเมื่อเทียบกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ 14 มาตรฐาน สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานว่าอยู่ในระดับใด ควรจะพัฒนาไปในทิศทางใด และเป็นการประเมินยืนยันสภาพจริงเพื่อพัฒนา

จากแนวทางการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษา การศึกษาไทยมีทั้งการประเมินภายนอก (สมศ.) การประกันคุณภาพภายใน และการประเมินผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (ONET) แต่ยังไม่มีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับความสัมพันธ์และเปรียบเทียบข้อมูลของมาตรฐานสถานศึกษา มาตรฐานครู มาตรฐานผู้เรียนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และผลการเรียนเฉลี่ยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (ONET) ผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้มาตรฐานจากการประเมินภายนอก และผลการเรียนจากการประเมินในชั้นเรียน (GPA) กับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (ONET)

คำถามในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้มาตรฐานจากการประเมินมาตรฐานสถานศึกษา มาตรฐานครู และมาตรฐานผู้เรียน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) กับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนจากการประเมินระดับชาติ หรือการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (ONET) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ดังนั้นคำถามในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ตัวบ่งชี้มาตรฐานจากการประเมินมาตรฐานสถานศึกษา มาตรฐานครู และมาตรฐานผู้เรียน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนจากการประเมินระดับชาติ (ONET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) หรือไม่

2. แบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างมาตรฐานสถานศึกษา มาตรฐานครู มาตรฐานผู้เรียน และผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนจากการประเมินระดับชาติ (ONET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ มาตรฐานสถานศึกษา มาตรฐานครู และมาตรฐานผู้เรียน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนจากการประเมินระดับชาติ (ONET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างมาตรฐานสถานศึกษา มาตรฐานครู และมาตรฐานผู้เรียน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนจากการประเมินระดับชาติ (ONET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ มาตรฐานสถานศึกษา มาตรฐานครู และมาตรฐานผู้เรียน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) กับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนจากการประเมินระดับชาติ (ONET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวแปร และกำหนดความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปร ในโมเดลจากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1. กรอบความคิดเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีคุณภาพ ผู้วิจัยศึกษาหลักการบริหารคุณภาพของเอ็ดวาร์ด เดมมิง (Deming) ซึ่งอาร์คาโร นำมาประยุกต์ใช้กับการศึกษา (Arcaro, 1995, pp. 356-357) จำนวน 14 หลักการ ซึ่งถือเป็นหัวใจของคุณภาพการศึกษา (Essence of Quality in Education) ดังนี้ คือ 1) หลักการกำหนดจุดมุ่งหมายอย่างแน่วแน่ (Create a Constancy of Purpose) 2) หลักการนำปรัชญาคุณภาพโดยรวมมาใช้ (Adopt a Total Quality Philosophy) 3) หลักการลดความต้องการการทดสอบ (Reduce the Need for Tasting) 4) หลักการตัดสินใจธุรกิจโรงเรียนในทิศทางใหม่ (Award School Business in New Ways) 5) หลักการปรับปรุงคุณภาพ ผลผลิต

และลดต้นทุน (Improve Quality and Productivity and Reduce Costs) 6) หลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) 7) หลักการภาวะผู้นำทางการศึกษา (Leadership in Education) 8) หลักการกำจัดความกลัว (Eliminate Fear) 9) หลักการกำจัดสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จ (Eliminate the Barrier to Success) 10) หลักการสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ (Create a Quality Culture) 11) หลักการปรับปรุงกระบวนการ (Process Improvement) 12) หลักการช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ (Help Students Succeed) 13) หลักการสร้างข้อตกลง (Commitment) และ 14) หลักการความรับผิดชอบ (Responsibility) และผู้วิจัยศึกษารูปแบบโรงเรียนคุณภาพโดยรวม (Total Quality School Model) ของอาร์คาโร (Arcaro, 1995, p. 7) ซึ่งประกอบด้วยเสาหลักแห่งคุณภาพ (Pillars of Quality) จำนวน 5 เสาหลัก คือ 1) การเน้นลูกค้า (Customer Focus) 2) การเกี่ยวข้องกับทุกฝ่าย (Total Involvement) 3) การวัด (Measurement) 4) การสร้างข้อตกลงร่วมกัน (Commitment) และ 5) การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continuous improvement)

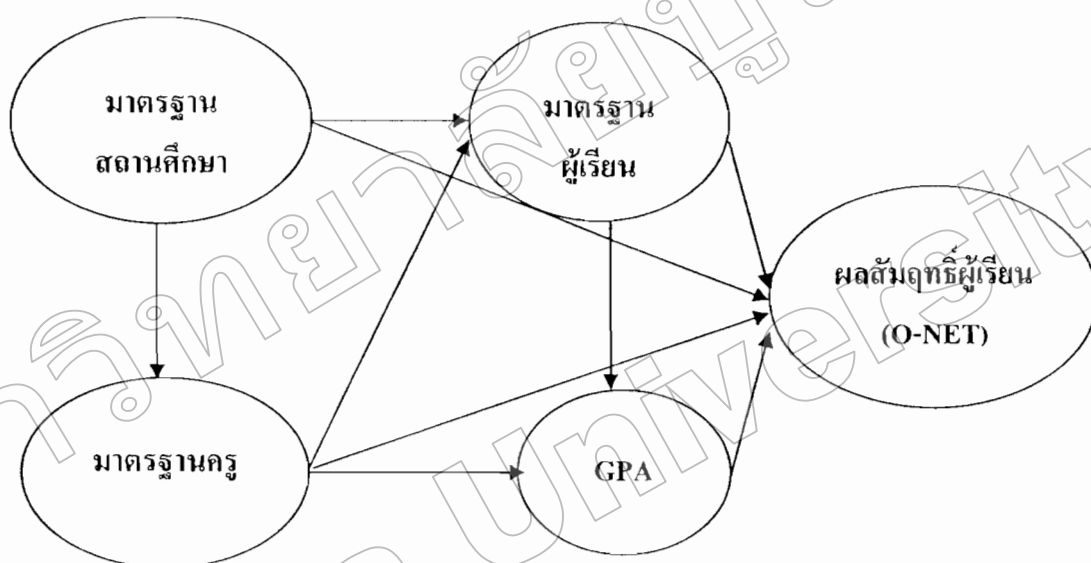
นอกจากนี้ผู้วิจัยศึกษารอบงานคุณภาพ (Quality Frameworks) ของซาลิส (Sallis, 2002, p. 138) ซึ่งกล่าวว่าในการจัดการเรียนการสอนสถานศึกษา จำเป็นต้องรู้ว่าการอบงานคุณภาพของสถานศึกษานั้นประกอบด้วยอะไรบ้าง จุดบันทึกสิ่งที่มีต้องทำ ลงมือทำ และประเมินผล ซึ่งซาลิส (Sallis, 2002, pp. 138 – 139) กล่าวว่ากรอบงานคุณภาพมีส่วนประกอบที่สำคัญดังนี้ 1) การพัฒนาภาวะผู้นำและยุทธศาสตร์ (Leadership and Strategy) 2) ระบบและกระบวนการ (System and Procedures) 3) การทำงานเป็นทีม (Teamwork) และ 4) การประเมินตนเอง (Self Assessment)

2. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศไทย ผู้วิจัยศึกษาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 เรื่องมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546, หน้า 28 – 30) และศึกษากฎกระทรวง เรื่องระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2542 ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2546 (ราชกิจจานุเบกษา, 2546, หน้า 3 – 7) และศึกษาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกของกระทรวงศึกษาธิการ

3. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับ หลักการ แนวคิด การพัฒนาระบบ ผู้วิจัยศึกษาหลักการพัฒนาระบบ องค์ประกอบของระบบ ของเวเธอร์บี (Wetherbe, 1988, pp. 9-10 cited in McMillan & Schumacher, 2001, pp. 530 – 531) เพื่อนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการพัฒนาระบบตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์ (Utility Standards)

มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standard) และมาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standard)

ผู้วิจัยสรุปความสัมพันธ์ของกรอบแนวคิดการวิจัยดังกล่าวข้างต้น กับการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ มาตรฐานสถานศึกษา มาตรฐานครู และมาตรฐานผู้เรียน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาและผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) กับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน จากการประเมินระดับชาติเป็นแผนภาพ ดังนี้

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ของกรอบแนวคิดการวิจัยสำหรับมาตรฐานสถานศึกษา มาตรฐานครู และมาตรฐานผู้เรียน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) กับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน จากการประเมินระดับชาติ (ONET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

สมมติฐานของการวิจัย

จากกรอบแนวคิดในการวิจัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ มาตรฐานสถานศึกษา มาตรฐานครู และมาตรฐานผู้เรียนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) เป็นรายโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (ONET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552 ดังภาพที่ 1 ผู้วิจัยได้สร้างสมมติฐานจากเส้นทางอิทธิพลของตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

1. มาตรฐานสถานศึกษามีอิทธิพลทางบวกโดยตรงต่อมาตรฐานครู และมาตรฐานผู้เรียน และมีอิทธิพลทางบวกโดยอ้อมต่อผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) โดยผ่านตัวแปรมาตรฐานผู้เรียนและมาตรฐานครู

2. มาตรฐานสถานศึกษามีอิทธิพลทางบวกโดยตรงและโดยอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน จากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (ONET) ผ่านตัวแปรมาตรฐานครู มาตรฐานผู้เรียนและผลการเรียนเฉลี่ย (GPA)

3. มาตรฐานครูมีอิทธิพลทางบวกโดยตรงต่อมาตรฐานผู้เรียน

4. มาตรฐานครูมีอิทธิพลทางบวกโดยตรงและโดยอ้อมต่อผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) ผ่านตัวแปรมาตรฐานผู้เรียน

5. มาตรฐานครูมีอิทธิพลทางบวกโดยตรงและโดยอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน จากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (ONET) ผ่านตัวแปรมาตรฐานผู้เรียนและตัวแปรผลการเรียนเฉลี่ย (GPA)

6. มาตรฐานผู้เรียนมีอิทธิพลทางบวกโดยตรงต่อผลการเรียนเฉลี่ย (GPA)

7. มาตรฐานผู้เรียนมีอิทธิพลทางบวกโดยตรงและโดยอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน จากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (ONET) ผ่านตัวแปรผลการเรียนเฉลี่ย (GPA)

8. ผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) มีอิทธิพลทางบวกโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน จากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (ONET)

9. กรอบแนวคิดความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ มาตรฐานสถานศึกษา มาตรฐานครู และมาตรฐานผู้เรียนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) เป็นรายโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (ONET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552 มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการนำข้อมูลไปใช้ปรับปรุงตัวบ่งชี้มาตรฐาน เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกให้มีความชัดเจน และสอดคล้องในการปฏิรูปการศึกษา

2. เป็นข้อมูลสำหรับสถานศึกษาในการพัฒนามาตรฐานสถานศึกษา และพัฒนาศักยภาพของนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่มีผลการประเมินมาตรฐานสถานศึกษา มาตรฐานครูมาตรฐานผู้เรียน ของสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ผลการเรียนรู้เฉลี่ย (GPA) และ ผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (ONET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552 ทั่วประเทศ

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระซึ่งเป็นตัวแปรแฝง 4 ตัวแปร ได้แก่

ตัวแปรแฝงภายนอก 1 ตัวแปร คือ มาตรฐานสถานศึกษา

ตัวแปรแฝงภายใน 3 ตัวแปร คือ มาตรฐานผู้เรียน มาตรฐานครู และผลการเรียนเฉลี่ย (GPA)

2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนจากการประเมินระดับชาติ (ONET)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สถานศึกษาในงานวิจัยนี้ หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่มีอำนาจหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา

2. คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณสมบัติ คุณลักษณะ สถานที่พึงประสงค์ของผู้เรียนและกระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการตอบสนองความต้องการ และความจำเป็นสำหรับผู้เรียน และสังคมในปัจจุบัน และอนาคตโดยมาตรฐานตามที่กำหนด

3. การตรวจสอบคุณภาพ หมายถึง การตรวจเพื่อวิเคราะห์ระบบและการปฏิบัติการของบุคลากรและหน่วยงานว่าเป็นไปตามแผนงานหรือข้อตกลงที่กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพหรือไม่

4. การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผล และติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

5. การประกันคุณภาพภายนอก หมายถึง การตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก

6. มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ และ มาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อให้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

7. มาตรฐานสถานศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ ที่ผู้บริหารและสถานศึกษาโรงเรียน จะต้องปฏิบัติให้สำเร็จได้ตามเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนด

8. มาตรฐานผู้เรียน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ ที่ผู้เรียนควรเรียนรู้ และสามารถทำให้สำเร็จได้ตามเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนด

9. มาตรฐานครู หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ ที่ครูจะต้องมีคุณสมบัติ และสามารถปฏิบัติให้สำเร็จตามเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนด

10. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หมายถึง หน่วยงาน ที่มีฐานะเป็นองค์กรมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ

11. ผลการเรียนเฉลี่ย (Grade Point Average: GPA) คือ ค่าเฉลี่ยของผลการเรียน เป็นรายโรงเรียน ในทุกรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนตลอดหลักสูตร GPA จึงเป็นตัวบ่งชี้ที่สะท้อนให้เห็นระดับความรู้ความสามารถและความสนใจในการศึกษาในภาพรวมของผู้เรียนแต่ละคน GPA คำนวณได้จากการนำผลรวมของผลคูณระหว่างหน่วยการเรียนระดับผลการเรียนที่ได้ ในแต่ละรายวิชาแล้วหารด้วยผลรวมของหน่วยการเรียนทุกรายวิชาตลอดหลักสูตร

12. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการประเมินระดับชาติ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน จากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (ONET) เพื่อวัดความรู้รวมยอดปลายช่วงชั้น (6 ภาคเรียน) ของ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2552 ในวิชาหลัก 8 วิชา ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาอังกฤษ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)